

Woordenboek voor filmers

Korte uitleg van 'moeilijke' woorden en begrippen.

A

AACS	Advanced Access Content System is een kopieerbeveiliging voor Blue-ray en AOD (HD-DVD) schijven.
AC-3	Audio Coding layer 3. De codering die gebruikt wordt om Dolby Digital geluid op (koop)-DVD's te zetten. Vrijwel alle DVD-spelers ondersteunen deze codering.
A-B roll editing	Het monteren van video met twee afspelende recorders (A en B) en één opnemende recorder. De uitdrukking komt oorspronkelijk uit de filmwereld.
Actioncamera	Een actioncamera kan worden bij het filmen van extreme sporten en andere activiteiten die een robuuste waterdichte camera vereisen. De camera's zijn klein en kunnen op een fietshelm, aan een auto enz. bevestigd worden.
AD – DA-omzetter	Analoog - digitaal omzetter (converter) is een stukje elektronica dat het analoge signaal omzet in enen en nullen. Een DA-omzetter doet het omgekeerde.
AE	Automatic Exposure (Automatische belichting). Een instelling die op heel veel camcorders voorkomt, waarbij alle instellingen automatisch gereed zijn voor gebruik.
AF	Auto Focus (Automatisch scherpstellen). Een systeem in het objectief van de camera dat er voor zorgt, dat een bepaald deel van wat in de zoeker zichtbaar is scherp in beeld houdt. Meestal in het midden.
AGC	Automatic Gain Control. Een systeem waarmee het geluid in camcorders automatisch op een normaal niveau wordt gehouden. Te harde passages zachter en te zachte passages harder.
AIFF	Audioformaat dat ontwikkeld is voor Mac-computers en door veel audio-apparatuur ook afgespeeld kan worden. Meta-data wordt ondersteund maar de bestanden zijn net als bij WAV nogal groot.
ALAC	Audioformaat ontwikkeld door Apple en ook bekend als 'Apple Lossless'. Dit formaat maakt gebruik van 'lossless compressie'. Dit kun je vergelijken met het

	uitpakken van een ZIP-bestand waarmee alle bestanden in de map naar originele staat teruggezet worden.
Alfa-kanaal	Dit is het transparante kanaal in het kleuren- schema van video. Het Alfa-kanaal kan aan elke kleur toegewezen worden. Alleen die kleur is dan transparant en laat het beeld zien dat daaronder ligt.
Aliasing	De onnauwkeurigheid bij digitale afbeeldingen, waardoor een trapeffect ontstaan bij rondingen en schuine lijnen. Anti-Aliasing is een methode om dit effect te compenseren.
Akte	Deelscenario van de klassieke verhaalstructuur Begin, Midden, Eind.
AMOLED	Active Matrix Organic Light Emitting Diode. Dit is een verbeterde versie van 'LCD'. Veel sneller en meer lichtopbrengst.
Ampex	Amerikaanse firma die in 1956 de eerste commerciële videorecorder op de markt bracht. De Quadruplex recorder kostte ongeveer € 180.000 en werkte met een 2 inch (51mm) brede band.
Anaglyph	Dit is een beeldformaat voor 3D video, waarbij gebruik gemaakt wordt van een bril met twee gekleurde glazen. Bijvoorbeeld rood en groen of rood en cyaan. Zie ook 'over-onder' en 'site by site'.
Analoog	Een analoog signaal (beeld of geluid) heeft grafisch gezien een sinusvorm. De groef in een oude grammofoonplaat is zo'n golfvorm.
Anamorfoot	Een voorzetlens voor de camera die het beeld in horizontale richting uitrekt tot bijvoorbeeld breedbeeld. Daarmee wordt de volledige resolutie van de beeldchip gebruikt. In moderne camcorders wordt dat elektronisch gedaan.
Anamorphic	Is de term die gebruikt wordt voor de manier waarop breedbeeld video (16:9) opgetekend wordt op een normaal (4:3) formaat. Het wordt toegepast in camcorders en op DVD's.
Angle	De relatie (letterlijk: hoek) tussen de positie van de camera en wat er gefilmd wordt.
Angle-on	Term om een bepaald object te benadrukken, dat gefilmd moet worden vanuit een andere hoek dan het vorige shot.

Antagonist	In de klassieke rolverdeling in drama vind je de protagonist (held) tegenover de antagonist (boef). De held als hoofdpersonage hoort dan te winnen van de boef.
AOD	Advanced Optical Disk . Een versie van DVD met hoge opslagcapaciteit die werkt met een blauwe laser. Gepromoot door Toshiba en NEC. Werkt met MPEG-4 compressie. Kreeg later de naam: HD-DVD. Is sinds begin 2008 niet meer in de handel. Zie ook: Blu-Ray Disk.
Artefact	Een meestal door storing ontstane beeldfout.
Art-direction	Een film kan vormgegeven worden door het gebruik van decors, rekwisieten, attributen, licht en belichting, kostuums, grime, haarwerk, personages, enz.
Aspect ratio	De verhouding horizontaal/verticaal van bijvoorbeeld een videobeeld. De aspect ratio van DV (zie DV) = 720 x 576 pixels. Het kan ook weergegeven worden in een verhoudingsgetal. Bijvoorbeeld 4:3. De aspect ratio van HD = 1920 x 1080 pixels. Hier is het verhoudingsgetal 16:9. De aspect ratio van UHD (4k) = 4096 x 2160 pixels.
Authoring	Bijvoorbeeld: het aanbrengen van een menu voor een film op een DVD. Dit gebeurt vrijwel altijd in een computer en daar is speciale software voor nodig.
Audio-dub	Toevoegen van extra geluid in een reeds gemonteerde film. Ook het vervangen van bestaand live-geluid door ander geluid.
AVC	Advanced Video Coding standard is de basis codering van MPEG-4.
AVCHD	Advanced Versatile Codec High Definition is een variant van MPEG-4. Wordt als compressie-systeem gebruikt in HD camcorders. Audio Video Compression for High Definition (afkorting volgens Sony) De 'codec' staat ook bekend als H264/AVC of als MPEG-4 Part 10.
AVD	Advanced Versatile Disc is de Chinese versie van de Blu-ray Disc.
AVI	(Microsoft) Audio Video Interleaved . Een manier van digitale opslag van beeld (en geluid), die veel toegepast wordt in computers. Het werd veel toegepast in het analoge tijdperk.

B

Backlot	Een backlot is een gebied achter of naast een filmstudio waar buitenscènes opgenomen worden en waar tijdelijke sets gebouwd kunnen worden.
Barndoor	Kleppen bij een lamp om het licht te richten. (meestal vier, rondom de lamp)
Bars (colorbars)	Patroon van gekleurde stroken voor het begin van een film om de kleur te ijken. Zit vaak in duurdere camcorders en in video-montageprogramma's
Batch Capture	Voor het capturen van video in de PC wordt een lijst gemaakt met in- en uitpunten van alle shots. Het capture-programma is daarna in staat om automatisch alle shots in de PC te laden. Dit kan alleen met opnamebanden die voorzien zijn van tijdcode, zoals Digital Video.
Baudrate	De baudrate is gelijk aan het aantal spanningssprongen in het transportmedium (lees: kabel) dat per seconden op kan treden. Voorbeeld: Stel, een spanningsprong duurt 5 ms, dan is de baudrate 200. Dit komt als volgt: $1/0.005 = 200 \text{ Bd}$. Om de waarde van een spanningsniveau aan te geven zijn er steeds 2 bits nodig. Uitgaande dat een spanningssprong 5 ms is komt dit neer op een bitrate van 400 bps., de baudrate is nog steeds 200 Bd. Je ziet nu dus dat er met het gebruik van een meerwaardig signaal een mogelijkheid ontstaat om bij een gelijk blijvende baudrate de bitrate te verdubbelen. Dit wordt ook wel multilevel-codering genoemd.
Beat	Term die (tussen haakjes in dialogen geplaatst) gebruikt wordt om aan te geven dat er een kleine pauze in de tekst genomen moet worden, wat spanning geeft aan de woorden die direct daarop volgen. Ook: term voor verhaalwendingen die in een korte zin worden samengevat als fase in de tv-scriptontwikkeling tussen synopsis en scènesamenvatting.
Beeldtaal	Beelden zijn 'alle communicatieve middelen die niet primair tekst zijn, door middel van een twee- of driedimensionaal medium tot ons komen en primair een communicatief-retorische functie hebben.
Beeldverhouding	De verhouding tussen de hoogte en de breedte van het beeld. Bij breedbeeld-tv is dit 16:9 en bij oude tv's 4:3. Er zijn ook breedbeeld-tv's met de

	verhouding 21:9.
Beeldvoering	De stijl waarin met het beeld (camera) verteld wordt.
B-film	Een B-film is een film die wordt gemaakt met een relatief klein budget en (doorgaans) nieuwe of onbekende acteurs en die is uitgebracht met weinig publiciteit.
Biopic	Een biopic, filmbiografie of biografische film is een film die het leven van een of meer bestaande personen vertelt. Het woord is een Engelse samentrekking van biographical en picture.
Bioscoop-release	Het vrijgeven van een voltooide film vóór vertoning in de bioscoop.
Bitrate	De bitrate of bitsnelheid van informatieoverdracht is het aantal bits dat per tijdseenheid over een lijn wordt verzonden. Men drukt de bitrate uit in bits per seconde (b/s ofwel bit/s). Een bit is de kleinste hoeveelheid informatie. Hoe hoger de bitrate, hoe meer informatie er per tijdseenheid verzonden en ontvangen kan worden. Vooral voor het realtime bekijken en beluisteren van muziek en video is voor een hoge kwaliteit een hoge bitrate van belang.
Black comedy	Een comedy waarin de humor ontleend wordt aan heftige zaken waarvan je zou denken dat ze je juist niet aan het lachen zouden brengen: dood, oorlog, lijden, verdriet.
Blockbuster	Term die wordt gebruikt om een film aan te duiden waarvan verwacht wordt dat hij een fors bedrag aan entreegelden zal opbrengen (een kassucces).
Blooper	Een take tijdens film-, radio-, podium- of televisieopnames en voorstellingen die verknoeid wordt door onvoorziene omstandigheden.
BD-R, BD-RE en BDXL	Blu-Ray Disk Recordable is een éénmaal beschrijfbaar schijf. De BD-RE -schijf kan steeds weer gewist worden en opnieuw beschreven. RE staat voor RE-writeable. BDXL is een schijf die bestaat uit meerdere lagen waarop tot 128 GB aan data geschreven kan worden
Beeldchip	Via het objectief wordt een beeld geprojecteerd op de beeldchip. Een beeldchip is in principe rond van vorm en de grootte wordt aangegeven met de diameter in inches. Er kan dus staan: 1/4 inch of 1/3 inch en zelfs 1/6 inch. (1 inch = 25,4 mm). In de meeste consumenten camcorders zit 1 beeldchip. Maar in duurdere camcorders zitten er drie.

Beeldstabilisator	Een optisch of elektronisch systeem in de camcorder waarmee handbewegingen worden gecompenseerd.
Bin	Een 'map' waarin files opgeslagen worden in video-montageprogramma's
Bitrate CBR en VBR	De hoeveelheid gegevens die per seconde omgezet moeten worden. 8 bits = 1 byte. Het symbool is bit / s . Het bepaalt over het algemeen de grootte en kwaliteit van video- en audiobestanden: hoe hoger de bitrate, hoe beter de kwaliteit en hoe groter de bestandsgrootte omdat Bestandsgrootte = bitrate (kilobits per seconde) x duur. In de meeste gevallen komt 1 byte per seconde (1 B / s) overeen met 8 bit / s. Het gebruik van een extreem hoge bitrate (bitsnelheid) is echter slechts verspilling van bandbreedte. Codering met constante bitrate (CBR) handhaaft een ingestelde bitrate over de hele videoclip, maar beperkt in de meeste gevallen de beeldkwaliteit - vooral voor complexe videosegmenten. Het primaire voordeel van VBR-codering (Variabele BitRate) is dat het een hogere bitrate toewijst aan de meer complexe segmenten van mediabestanden en lagere bitrates aan de eenvoudige segmenten. VBR is dus te verkiezen boven CBR in de meeste gevallen.
Blu-Ray Disk	Opvolger van de DVD. Capaciteit is 25 Gb. Maximaal 13 uur video op een schijf met MPEG-2 compressie. Het systeem wordt ondersteund door Philips, Sony, Technics, Panasonic, Pioneer, LG, Samsung, Thomson, Hitachi en Sharp. Ook Blu-ray Disk (BD) genoemd. De blauwe laser die in afspeel-apparatuur gebruikt wordt, heeft een frequentie van 405 nanometer. Zie ook AOD, AVD en EVD.
Blue Screen	Een proces waarbij gefilmde acteurs spelen tegen een egale blauwe achtergrond, die in de postproductie vervangen kan worden door ander filmmateriaal of computerbeelden, zo dat één samenhangend compleet beeld lijkt te ontstaan.
BlueTooth	Een draadloos communicatiesysteem tussen elektronische apparaten. Werkt alleen op korte afstanden tot maximaal enkele tientallen meters.
BNC plug	Professionele plug met bajonetsluiting voor analoog of digitaal videosignaal. De plug wordt gebruikt in combinatie met een coaxkabel.
Bokeh effect	Achtergrond onscherpte in een foto of videobeeld.
Bollywood	De grootste filmindustrie ter wereld schijnt

	gevestigd te zijn in Bombay (India) en wordt dan ook Bollywood genoemd.
Boom	'Boom' is een Engels woord, spreek uit: boem. Het is een hengel met daaraan een microfoon die gebruikt wordt bij film- en video opnames.
Boom Check	Controleren op welke hoogte de boom moet komen zodat ie niet in beeld komt.
Bouncen	Licht via een reflectiescherm of een muur laten weerkaatsen.
Brandpuntsafstand	Dit is de afstand vanaf het middelpunt van een lens tot aan het vlak waar het beeld scherp is. Dit getal in mm. staat meestal op het objectief aangegeven. Zoomlensen hebben een variabele brandpuntsafstand.
Brainstorm	Een beperkt aantal personen zit bij elkaar om een bepaald probleem op te lossen door hun gedachten de vrije loop te laten. Veel gebruikt bij film en tv om ideeën of verhalen te ontwikkelen.
Breakdown	De gedetailleerde uitsplitsing van de scènes in een scenario naar locaties, sets, acteurs en props, zodat er planningen gemaakt kunnen worden voor de opnames.
Breedbeeld	De verhouding horizontaal - verticaal van een videobeeld van 16 x 9 of nog breder.
Brightness	(Engels) De helderheid van het beeld.
Buitenbeeldse laag	Live-geluid, toegevoegde muziek, voice-over, effecten, enz.

C

Caddy	Minidisk-schijfjes worden met doosje en al in de speler geschoven. Dat doosje heet een caddy. Sommige oude CD- en DVD-recorders vragen ook om schijven in een caddy.
Callsheet	De dagelijkse productie-agenda van de medewerkers, waarin staat wat er die dag gaat gebeuren en wat de takenverdeling is.
Camcorder	Een combinatie van de woorden Camera en Recorder , wat de moderne videocamera eigenlijk is. Vroeger waren het twee afzonderlijke apparaten.
Cameo	Een cameo of glimprol is een kort optreden van een beroemdheid in een speelfilm, televisieserie, stripverhaal of lied.

Camjo	Een combinatie van Camera en journalist . Dat zijn journalisten van tv-programma's die er met een camera op uit worden gestuurd om reportages te maken. Dat doen ze dus geheel alleen.
Capturekaart	Een kaart voor in de computer waarmee videosignalen opgenomen kunnen worden op de harde schijf.
Casablanca	Een Casablanca is een computer die helemaal en uitsluitend is ingericht als video montage systeem.
Cast	Alle acteurs die in een film meespelen.
Casting	De selectie van artiesten (zoals acteurs en dansers) voor een specifieke rol.
CAV	Constant Angular Velocity . Een leesmethode van een DVD-schijf waarbij de leessnelheid toeneemt van binnen naar buiten op de schijf. De tijd voor één rondje blijft daarbij gelijk. Zie ook CLV.
Clapperloader	Iemand die de klapper in beeld van de camera houdt en zorgt voor de administratie op de set.
Chroma Key	Opnames worden gemaakt voor een helemaal groene (of blauwe) achtergrond. Met een computer kan die achtergrond worden veranderd in wat dan ook.
Cinema of attractions	Deze term wordt gebruikt wanneer men het heeft over de vroegste stadia van de filmgeschiedenis waar het tonen van het gefilmde belangrijker was dan het vertellen van een verhaal.
Cinematografie	De kunst en wetenschap van het fotograferen van animaties of geanimeerde wezens of voorwerpen in beweging met behulp van een filmcamera. Hierbij zijn de volgende onderdelen van belang: Kadrering (Beeldhoek/beeldverhouding/point-of-view shot) Camera-afstand (Close-up/medium/totaal) Camerastandpunt (Vogelvlucht/neutral/kikvors) Camerabeweging (Horizontaal/verticaal/draaiend) Scherpstelling (Accent door scherp/onscherp) Zwart-wit/kleur (Kleurcontrast/kleurscherp) Kwaliteit (Kleurcontrast/kleurscherp) Belichting (Diffuus/contrastrijk)
CBR	Constante BitRate . Een DVD kan gebrand worden met een constante bitrate, zoals in DVD-branders, of in Variabele BitRate (VBR), zoals op professioneel gemaakte DVD's vaak gebeurt.
CCD (beeldchip)	Charge Coupled Device is de beeldchip in een

	videocamera. De afmeting van een CCD wordt aangegeven met de diagonaal van het beeld in inches. Bijvoorbeeld: een CCD van ¼ inch = 6,35mm rond.
CCFL	Cold Cathode Fluorescent Lamp. Verlichting achter een beeldscherm in de vorm van dunne TL-buisjes. In de moderne schermen zitten ledlampjes.
CD-R	Compact Disc Recordable. Eenmalig beschrijfbaar CD. (Zie ook CD-RW)
CD-RW	Compact Disc ReWritable. Meermalig beschrijfbaar CD. (Zie ook CD-R)
Chromatische aberatie	Chromatische aberatie ontstaat wanneer licht van verschillende golflengten (kleur) door de lens valt. Het komt dan in verschillende brandpunten terecht. Heldere objecten krijgen hierdoor een blauwachtig randje.
Chrominantie	De informatie over het kleursignaal
Clip	De computerterm voor 'shot', maar ook wel een kort snel filmpje, bijvoorbeeld een videoclip van een muziekstuk.
Cliffhanger	Een verhaal van bijvoorbeeld een serie of aflevering, film of boek eindigt op een moment waarop de spanning het grootst is en waarbij niet duidelijk is hoe het verder afloopt.
Close-up	Klein detail wat in beeld gebracht is. Bijvoorbeeld alleen een gezicht.
CLV	Constant Linear Velocity. Een leesmethode van een DVD-schijf waarbij de leessnelheid gelijk blijft van binnen naar buiten op de schijf. Zie ook CAV.
CNE	Cinema Net Europe is het eerste cinema-netwerk ter wereld. Bioscopen die aangesloten zijn op dit netwerk krijgen de films elektronisch via kabel aangeleverd. Het is een Nederlands initiatief. De films worden via beamers vertoond.
CMOS (beeldchip)	Complimentary Metal Oxide Semiconductor is een opname chip in de eerste video-camera's. Deze chips hadden nogal wat nadelen en werden later vervangen door de CCD-chips. Tegenwoordig worden ze weer gebruikt doordat er nieuwe elektronica en productiemethoden zijn ontstaan die veel van de nadelen hebben ondervangen.
Coaxkabel	Eén aderige kabel met een metalen mantel voor

	hoogfrequente signalen. De kabel is alleen geschikt voor het doel waarvoor hij gemaakt is. Bijvoorbeeld als antennekabel of als videokabel.
Codec	Afkorting van Com pressie/ De compressie voor het inpakken (compressie) en uitpakken (decompressie) van beeld- of geluidsdata.
Cold open	Een cold open of ook wel teaser is een manier waarop een aflevering van een televisieserie of een film kan beginnen; in plaats van de gangbare openingstitels wordt direct naar een shot gesneden waarin een plot vastgesteld wordt, meestal met de hoofdpersonages. De openingstitels en/of de leader volgen dan over het algemeen na die scène.
Continuïteit	De consequente voortgang in beeld van personages (in houding, aankleding, gedrag), voorwerpen (props), tijd of gebeurtenissen.
Continuïteitsprobleem	Een continuïteitsprobleem treedt in films op wanneer een verhaal in verschillende shots verkeerd doorloopt. Men probeert een vloeiende actie te tonen, maar er zit een verschil tussen het moment voor en het moment na de las (overgang tussen twee shots). De meeste fouten in de continuïteit ontstaan door verandering in het weer, kleding, houding en uiterlijk van personen.
Convergence	Het begrip dat gebruikt wordt voor de combinatie van radio, TV, audio, video, internet en telefoon. De PC die dat kan noemt men een (zie) MCP (Media Center PC).
Convertor (groothoek / tele)	Een voorzetlens voor op de camcorder waarmee meer groothoek of meer tele in beeld gebracht kan worden.
Compact Flash card	Zie Memory Card.
Composiet signaal	Het samengestelde videosignaal waarin het zwart/wit beeld, de kleurinformatie en de stuursignalen zijn ondergebracht. Zie ook: Y/C signaal.
Compressie	Vermindering van de digitale gegevens bij optekenen op een videoband. Bij DV is de compressie 5:1. Compressie wordt toegepast bij video, audio en plaatjes. Er zijn vele tientallen systemen van compressie.
Continuïteit	In elke film zitten een groot aantal continuïteiten in

	beeld, sfeer, beweging, geluid enz. Als in één scène een shot met zonlicht geplakt wordt aan een shot met regen, dan klopt de continuïteit van het beeld niet.
Contrast	De verhouding tussen licht en donker in een videobeeld.
CPRM	Content Protection for Recordable Media. Een kopieerbeveiliging voor opneembare schijven en banden.
Crab	De camera rijdt vooruit maar is gericht naar de zijkant.
Crane	Kraan. Een crane shot is een filmopnametechniek waarbij de camera aan een kraan is gemonteerd.
Credits	Openingstitels en/of aftiteling waarin aangegeven wordt wie wat gedaan heeft bij de totstandkoming van de film.
Crew	(Engels) Filmploeg: De personen op de set die bij de productie van een film- of televisieopname betrokken zijn, maar daar zelf niet in optreden.
Cropping	Een methode om de hoeveelheid data van video te verminderen door onzichtbare delen van het beeld weg te laten.
Crosscut	Het door elkaar 'snijden' in de montage van twee of meer verschillende scènes _ hetgeen al in het scenario aangegeven kan worden.
Cross Dissolve	(Engels) Overvloeier. Het beeld van een shot vloeit langzaam over in het volgende shot.
CTL	Control Track Longitudinal. Te vergelijken met de perforatiegaten in film. Dit spoor van pulsen zorgt ervoor dat de recorder in de pas blijft lopen. Bij eenvoudige recorders wordt van dit spoor gebruik gemaakt om beelden te tellen.
CTR monitor	Cathode Ray Tube. Monitor (of TV) met een beeldbuis.
Cut	1. Cut: Woord dat gebruikt wordt door de opnameleider of regisseur om aan te geven dat een opname beëindigd moet worden. 2. Cut to: Term die in een script aangeeft dat een scène eindigt en via 'harde schnitt' vervolgd moet worden door een nieuwe scène. Dit betekent dus dat er een verandering in camerastandpunt, locatie en/of tijd plaatsvindt.
Cuts-only	'Harde' overgang tussen twee shots. Deze vorm van

	montage wordt toegepast bij het monteren van recorder naar recorder. Maar kan natuurlijk ook gewoon in de PC gebruikt worden.
--	---

D

Datarate	Ook: bitrate. De hoeveelheid data (bytes) per seconden. 8 bits = 1 byte.
Day for night	Opname die overdag plaatsvindt maar met gebruik van licht- en cameratechniek moet suggereren dat het nacht is. De techniek wordt gebruikt om dure nachtelijke opnamen te voorkomen. In het Frans heet het 'Nuit Américaine'.
DC	Digital Cinema. Een systeem waarmee het mogelijk is (wordt) om bioscoopfilms digitaal via (bv) internet naar de bioscopen in de wereld te verzenden. Deze bioscopen projecteren de films dan via beamers.
DDL	Lichtmeting Door De Lens
Découpage	Découpage is het verknippen of opdelen van een scène in kleine stukjes of shots.
Demuxen	Zie 'Multiplexen'
Diafragma	Lensopening. Het diafragma bepaalt de hoeveelheid licht die door het objectief de camcorder in komt. Vroeger was dat een mechanisch onderdeel. In video camcorders wordt het vaak elektronisch geregeld.
Dialog	Gesprek tussen twee of meer personages zoals genoteerd in een scenario.
Dieptescherpte	Ook Scherptediepte. Als achter een onderwerp nog veel scherpte te zien is, dan is er sprake van grote scherptediepte. Is er weinig scherpte te zien achter een onderwerp, dan is er sprake van kleine scherptediepte.
Digitaal	Een analoog (beeld of geluid) signaal heeft grafisch een sinusvorm. Deze sinusvorm wordt in zeer veel stukjes gehakt en elk stukje levert een getal op. Dit getal wordt binair (nullen en enen is digitaal) opgeslagen.
Digital-8	Digitaal opslagmedium voor camcorders waarbij gebruik wordt gemaakt van Hi-8 cassettes. Het opname signaal is gelijk aan Digital Video (DV). Alleen Sony en Hitachi verkochten daar camcorders voor. Ze zijn sinds 2006 niet meer in de handel.

Digital Natural Motion	Een systeem in 100 Hz TV's van Philips om snelle bewegingen in beeld vloeiender te laten verlopen. Andere merken hebben soortgelijke systemen onder andere namen.
Digital Signage	De combinatie van een PC en een aantal monitoren in bijvoorbeeld ziekenhuizen of andere openbare gebouwen. De monitoren zijn de digitale 'uithangborden' met informatie, een beeldkrant.
Digitale zoom	Een systeem waarbij een steeds kleiner deel van de beeldchip gebruikt wordt om naar het onderwerp toe te gaan. Dit geeft een sterke verslechtering van de beeldkwaliteit. Zie ook: Zoom`
DiGiTenne	DiGiTenne is een samenwerking tussen Nozema, KPN, NOB, NOS en alle commerciële omroepen. Verzorgt digitale radio- en tv-uitzendingen die ontvangen kunnen worden met een speciale TV of radio of met een setop-box met kleine spriet-antenne.
Director's cut	Een aanduiding voor een versie van een film "zoals de regisseur hem had willen hebben". Doorgaans komt dit neer op een langer geheel door het toevoegen van oorspronkelijk verwijderde scènes en/of een alternatief einde.
Director of Photography	Degene die eindverantwoordelijk is voor het licht op de set, (soorten) shots, lenzengebruik en camerabewegingen.
Dissolve	Overvloeier tussen twee shots.
DivX	Compressiesysteem om grote videobestanden kleiner te maken. Het is een variatie op MPEG-4.
DLP	Digital Light Processing. Een beeldsysteem voor videoprojectoren waarbij gebruik gemaakt wordt van spiegeltjes op een chip. Ook wel Digital Micro Mirror (DMM) genoemd. Ontwikkeld door Texas Instruments. DLP heeft een hogere lichtopbrengst dan LCD-technologie in projectoren. Zie ook LCD.
DMM	Digital Micro Mirror. Een beeldsysteem voor videoprojectoren waarbij gebruik gemaakt wordt van spiegeltjes op een chip. Zie: DLP.
Dolby	Een ontwikkeling van Dolby laboratorien voor ruisonderdrukking van audio opnames en weergave. Er zijn verschillende systemen, aangeduid met een letter achter de naam Dolby.
Dolly	Onderstel op wielen voor onder een statief.

Draaiboek	Een volledig uitgewerkt plan voor het opnemen van filmopnames.
Driepuntsbelichting	De meest voorkomende manier van belichten van een persoon. Er worden drie lampen gebruikt: twee voor de persoon en één erachter.
DRC-MF	Digital Reality Creation. Een systeem in Sony breedbeeld-TV's om een scherper beeld te krijgen. Het aantal pixels wordt horizontaal verdubbeld. De gebruiker kan kiezen ook het aantal beeldlijnen te verdubbelen. Dan schakelt de TV wel terug van 100 naar 50 Hz. Philips heeft een soortgelijk systeem. (zie: Pixel Plus)
DRM	Digital Rights Management. Een verzameling technieken die moeten voorkomen dat er een kopie van het medium waar het opstaat, gemaakt kan worden.
Drone	Een onbemand luchtvaartuig zonder piloot aan boord, maar bijna altijd uitgerust met een camera om foto's en/of videobeelden te maken op een bepaalde hoogte.
DSD-bestand	Bestanden die je vindt op SACD's (Super Audio CD) maar nog niet veel als los digitaal bestand te vinden zijn. Ook ontbreekt het nog aan ondersteuning door veel spelers, receivers en versterkers.
DTS	Digital Theater System. Een systeem van Sony om geluid van Sony-films op DVD's weer te geven. Het zit in veel DVD-spelers, maar wordt vrijwel niet voor DVD's gebruikt.
DV	Digital Video. Het videobeeld wordt gedigitaliseerd op band opgeslagen. Het volledige beeld van 720 x 576 pixels wordt gecomprimeerd tot ongeveer 125 kb. Tezamen met het geluid en de stuurpulsen levert dat een datastroom op van ongeveer 3700 kb/sec.
DVE	(Engels) Digital Video Effect. Wordt toegepast in montageprogramma's
DVI	Digital Video Interface. LCD-TFT monitoren en beamers beschikken soms over een digitale ingang voor de beeldsignalen. 'Gewone' beeldbuizen hebben die aansluiting nooit. Sinds eind 2003 zijn ook sommige DVD-spelers uitgerust met een DVI-uitgang. Op HD-apparatuur zijn ze vaak te vinden. (Zie ook HDMI).
DV in - uit	DV en Digital-8 camcorders zijn uitgerust met een

	speciale digitale uitgang die bij duurdere camcorders ook gebruikt kan worden als ingang. Via de firewire-kabel van deze ingang worden beeld, geluid en stuursignalen gevoerd. Ook genoemd IEEE-1394 of i-Link (Sony)
DVB-T	D igital V ideo B roadcasting- T errestrial. Dat is digitale televisie via landzenders. Op je TV staat dan een klein kastje met een sprietantenne voor de ontvangst van veel zenders met een perfecte beeldkwaliteit. Ontvangst, overal. Dus ook op de camping of in een boot. In Nederland heet dit systeem DIGITENNE.
DVCAM	Dit is de professionele uitvoering van DV (Sony). De band loopt iets sneller door de camcorder en de elektronica is wat beter. Er ontstaat daardoor een stabiel beeld met grotere scherppte en betere kleurverzadiging. (zie ook DVCpro)
DVCpro	Dit is de professionele uitvoering van DV (Panasonic). De band loopt iets sneller door de camcorder en de elektronica is wat beter. Er ontstaat daardoor een stabiel beeld met grotere scherppte en betere kleurverzadiging. Er bestaat DVCpro-25, DVCpro-50 en DVCpro-100 (voor HD-TV) (zie ook DVCAM)
DVD (recorder)	D igital V ersatile D isc. Een optische schijf, even groot als een audio-CD, maar met een opslagcapaciteit van minimaal 4700 Mb, waarvan 4370 Mb echt benut kan worden. De DVD-schijf kan gebruikt worden voor muziek, video of data.
DVD ram	D VD R andom A ccess M emory schijven kunnen beschreven en weer gewist worden in speciale DVD-recorders. Zie ook DVD-R, DVD-RW en DVD+RW
DVD-R	D VD R ecordable. Schijfjes die éénmalig beschreven kunnen worden. Zie ook DVD-Ram, DVD-RW en DVD+RW
DVD-RA	D VD R ecordable A uthoring. Schijfjes die éénmalig beschreven kunnen worden en in professionele studio's als master-CD worden gebruikt. Zie ook DVD-Ram, DVD-RW en DVD+RW
DVD-RG	D VD R ecordable G eneral. Schijfjes die éénmalig beschreven kunnen worden. De schijven die wij in de winkel kunnen kopen voor algemeen gebruik. Zie ook DVD-Ram, DVD-RW en DVD+RW
DVD-RW en DVD+RW	D VD R ewritable. Meermalig beschrijfbaar DVD

	schrijven. De 'min'-RW heeft een ander protocol dan de 'plus'+RW. Deze laatste is meer compatibel met gewone DVD-spelers.
DV-Widget	Een apparaatje (of alleen software) voor het aanbrengen van de DV-in functie in DV-camcorders die daarover niet beschikken.

E

Editor	De man of vrouw die een film monteert. De regisseur zegt wat hij wil, en de Editor doet het. De Editor heeft grote invloed op het eindresultaat.
EDL	Edit Decision List. In een EDL slaan alle namen van de shots, alle In- en Uit-punten en alle montage informatie van de film wanneer die gemonteerd wordt op een computer. Soms kan de EDL gebruikt worden om de videofilm te monteren in een professionele studio.
Ensceneren	Ensceneren betekent letterlijk in scène zetten. Opnames inrichten, bewerken of gereed maken.
Encoderen	Encoderen is het omzetten van een digitaal signaal naar een ander. Bijvoorbeeld, van DV (digital Video) naar MPEG (het signaal dat voor DVD's wordt gebruikt)
Editor	Degene die de montage van de film doet.
ENG camera	Electronic News Gathering (Electronisch Nieuws Verzamelen) camera is niets meer of minder dan een professionele camcorder. Zie ook EFP camera.
EFP camera	Electronic Field Production camera (Reportage camera). Dit soort camera's zijn gekoppeld aan een regietafel. Denk aan camera's die ingezet worden bij sportwedstrijden. Het zijn vaak camera's die zowel voor studiowerk als voor ENG (zie ENG) gebruikt kunnen worden.
EPG	Elektronische Programma Gids. Zit onder andere in harddiks-recorders en digitale tuners voor TV. Een TV-programmagids op je TV scherm dus.
Establishing shots	De beginshots van elke film die duidelijk maken wat voor sfeer de film heeft.
EVD	Enhanced Versatile Disc is de Taiwanese versie van de Blu-ray Disc.
Explicateur	Een explicateur was iemand die in het tijdperk van

	de stomme film in de bioscoop de vertoonde beelden voorzag van commentaar en geluidseffecten.
--	---

F

Fade-in/fade-out	Een langzame graduele verandering van een zwart beeld in een normaal beeld (fade-in) of andersom (fade-out).
Fantomvoeding	Een condensator microfoon wordt vaak van de noodzakelijke voeding voorzien door vanuit het mengpaneel of vanuit de voorversterkermodule de spanning via de microfoonkabel zélf te sturen. Meestal is dat een spanning van 48V. Fantoomvoeding is een manier om met dezelfde bedrading zowel een te versturen signaal (wisselspanning) als voedingsspanning te leveren. Fantoomvoeding is mogelijk doordat gelijkstroom en wisselstroom elkaar niet storen.
Fideo	Videofilmen met een digitale fotocamera. Zie ook: Voto.
Figurant	Een figurant is een figuur zonder een inhoudelijke rol in een film, toneelstuk of reclamespot.
Filmcrew	Een filmploeg is een groep mensen die samenwerkt aan een film of televisieproductie.
Filmische vormgeving	De wijze waarop is vormgegeven aan scènes, de Mise en scène. Dit kan door een bepaalde encenering, door camerastandpunten en kadrering, door montage en door geluid.
Filmkeuring	Met filmkeuring wordt bedoeld dat er voorafgaand aan de verschijning van een film wordt aangegeven welke kenmerken een rolprent vertoont, waardoor die mogelijk ongeschikt is voor bepaalde groepen kijkers.
Filmklapper	Een filmklapper is een hulpmiddel om het beeld en het geluid van een film te synchroniseren en aan te geven om welke scène het gaat die wordt opgenomen. De filmklapper is een beschrijfbaar bord waaraan een scharnierend deel zit dat hoorbaar en zichtbaar (en dus synchroon) op de bovenzijde van het bord kan worden geklapt.
Filmmuziek	Filmmuziek is muziek die tijdens films gespeeld wordt om de sfeer van de film en de emoties van de acteurs te versterken.
Filmografie	Een filmografie is een lijst met films, samengesteld

	<p>volgens zekere criteria.</p> <p>De criteria voor een filmografie kunnen betrekking hebben op diverse aspecten: de opgenomen films betreffen hetzelfde onderwerp, zijn van dezelfde regisseur, komen uit hetzelfde (taal)gebied, zijn van hetzelfde type enz.</p>
Filmrechten	<p>Filmrechten is een overkoepelende term voor de (geschreven) toestemming om een verfilming van een intellectueel eigendom, zoals een boek, tv-serie of videospel, te mogen maken. Het verkrijgen van deze rechten alvorens de verfilming te mogen maken is in veel landen wettelijk verplicht, daar een verfilming als een afgeleid werk wordt beschouwd. Filmrechten zijn alleen noodzakelijk voor werken waar nog auteursrechten op rusten. Het verfilmen van een werk uit het publiek domein kan zonder toestemming gebeuren.</p>
Fire Wire (kabel)	<p>Kabel voor transport van digitale signalen. Zie ook: DV in-uit.</p>
Firmware	<p>Software die geprogrammeerd is in een apparaat. Het bepaalt de mogelijkheden van het apparaat. De betekenis van het Engelse 'firm' is 'stevig'; de firmware zit stevig in de hardware. Firmware kan in principe niet verwijderd worden, maar soms is een update wel mogelijk.</p>
FLAC	<p>Momenteel het meest gebruikte audioformaat voor hoge resolutie audio door brede ondersteuning (behalve iTunes) van apparatuur, 'open source' gebruik en 'lossless compressie'. Dit laatste houdt in dat de data wel gecomprimeerd wordt (kleiner gemaakt wordt) maar in originele staat teruggezet (uitgepakt) kan worden waardoor geen kwaliteit verloren gaat.</p>
Flashback	<p>De kijker wordt tijdens een flashback mee teruggenomen in het verleden, vaak met het doel de situatie in het heden te verklaren of daar een bepaalde visie op te geven.</p>
Flashforward	<p>Een scène die de chronologische continuïteit van een filmverhaal doorbreekt omdat hij in de toekomst speelt.</p>
Flying erase head	<p>Draaiende wiskop, waarmee zeer nauwkeurig delen van het video- en audiosignaal op de band gewist kunnen worden.</p>
Focus	<p>Scherpte van het beeld.</p>

Focus-puller	Verantwoordelijke voor de scherpte van het camerabeeld en het onderhoud van de camera.
Foley	Geluidseffecten maken bij een film.
Footage	De opgenomen shots, zoals ze uit de camera komen.
Forced perspective	Letterlijk vertaald “gedwongen perspectief” is een techniek waarbij gebruik wordt gemaakt van een optische illusie om een voorwerp groter, kleiner, verder weg of dichterbij te doen lijken dan het in werkelijkheid is.
Format	Beschrijving van de opzet van een tv-serie, waarin genre, arena, hoofdpersonages, stijl, aantal en lengte van de afleveringen en mogelijke verhaallijnen worden aangegeven.
FPS	Frames Per Second geeft het aantal Frames (beelden) per seconden aan. Voor onze video-camcorders is dat 25 frames/sec of 50 frames/sec.
Frame	(Engels) Eén beeldje in een film.
Framefunctie (Canon)	Zie, Progressive Scan
Freeze frame	Eén beeldje uit een film dat enige tijd in de film zichtbaar blijft als stilstand beeld.
Full HD, 4K en 8K	Platte TVschermen hebben een bepaalde resolutie. Dat is het aantal pixels horizontaal en verticaal. Full High Definition schermen hebben 1920 x 1080 pixels, 4K televisies hebben 3840 x 2160 pixels, 8K televisies hebben 7680 x 4320 pixels.

G

Gaffer	Chef van het licht op de set.
Gaffertape	Plakband dat erg sterk en toch makkelijk weer weg te halen is. Wordt vaak gebruikt door de mensen van het licht en de grip
Gag	Een door een acteur of actrice verzonnen grap. Of iets grappigs in een film
Gain	Beeldversterking. Wordt in Camcorder gebruikt om onderbelichting tegen te gaan.
Gb	Gigabytes. 1 bit is de kleinste digitale eenheid. 1 of 0. 8 bits = 1 byte. 1000.000.000 bytes = 1 Gigabyte (zie ook Kb en Mb)
Genre	Een specifiek soort film of televisieserie.

Glasscreen	Een soort matglas waarmee film overgezet kan worden naar video.
GoP	Group of Pictures. (Groepje van beelden of sequence) In MPEG-compressie van videobeelden, wordt steeds één beeld geheel gecompriemd (i-frame) en van de volgende beelden wordt alleen de verandering in het i-frame gecompriemd (p-frames). Na een aantal beelden wordt weer een i-frame gecompriemd.
GoPro	GoPro, Inc. is een Amerikaanse fabrikant van actioncamera's, die gebruikt kunnen worden bij het filmen van extreme sporten en andere activiteiten die een robuuste waterdichte camera vereisen.
Green Screen	Een proces waarbij gefilmde acteurs spelen tegen een egale groene achtergrond, die in de postproductie vervangen kan worden door ander filmmateriaal of computerbeelden, zo dat één samenhangend compleet beeld lijkt te ontstaan.
Grime	Ander woord voor make-up. Verschillende kleuren crème die op water of vet basis wordt gebruikt om een gezicht te beschilderen. Je kunt iemand bijvoorbeeld ouder of jonger maken met grime.
Grip	Een specifiek soort film of televisieserie.

H

Hand-held shot	De camera wordt gedragen en beweegt mee.
H.264/AVC	Dit is de 'naam' van de Codec (zie Codec) voor High Definition beeldmateriaal. Onder anderen AVCHD. Ook bekend als MPEG-4 Part 10 en MPEG-4 AVC.
HDCP	High-band Digital Constant Protection. Een beveiligingssysteem op apparatuur met een DVI of HDMI (zie DVI en HDMI) in/uitgang die het onmogelijk maakt om kopieën te maken.
HDD	Hard Disc Drive. De harde schijf in een computer. Ook ingebouwd in sommige video- en DVD-recorders.
HD-DVD	High Definition - DVD was de tegenhanger van de Blu-Ray Disk (BD). Is sinds begin 2008 niet meer in de handel.
HDMI	High Definition Multimedia Interface is een ingang op televisies en projectoren, speciaal voor hoge resolutie televisiesignalen. Minimaal 720 pixels verticaal. Het is de digitale vervanger voor de Scart.

	In tegenstelling tot DVI is dit signaal ook voor meerkanaals geluid. (Zie DVI). De 'Standard Speed' HDMI kabels ondersteunen pixelresoluties tot 1080i. De 'High Speed' varianten ondersteunen ook beduidend hogere schermresoluties.
HDMI-1.3, 1.4, 2.0	Belangrijkste verschillen tussen HDMI 1.3, 1.4 en HDMI 2.0 HDMI 1.3 ondersteund geen <u>ARC</u> oftewel <u>Audio Return Channel</u> , daarvoor heb je HDMI 1.4 of hoger nodig. HDMI 1.3 heeft geen 4K ondersteuning. HDMI 1.4 heeft 4K ondersteuning tot 30Hz. HDR ondersteuning is vanaf HDMI versie 2.0. Rec. 2020 wordt ondersteund vanaf HDMI 2.0.
HD Ready	Een beeldscherm (TV) moet met dit logo voldoen aan: Breedbeeld 16 : 9, verticaal minimaal 720 pixels, Een digitale uitgang (DVI of HDMI) en beelden tot 1080i verticaal kunnen verwerken.
HD Ready 1080p	Een beeldscherm (TV) moet met dit logo voldoen aan: Breedbeeld 16 : 9, verticaal minimaal 1080 pixels, horizontale resolutie minimaal 1920 pixels, Een digitale uitgang (DVI of HDMI) en beelden tot 1080 24p, 50p en 60p kunnen verwerken. (Zie ook Full HD)
HDV	High Definition Video. De opvolger van Digital Video (DV). De HDV-camcorders hebben een resolutie van 1440 x 1080 pixels. HDV wordt in de camcorder opgenomen op DV-tape, soms ook op geheugenkaartjes.
HDTV	High Definition TeleVision is een algemene benaming voor TV's met maximaal 1920 x 1080 pixels.
Helical scan	Het schuin optekenen van de videosignalen op een band. 'Uitgevonden' door de firma Ampex (USA)
HFR	High Frame Rates. (Hoge Beeldsnelheid) Bioscoopfilms die digitaal worden opgenomen met 48 beelden per seconden in plaats van 24 fps., kunnen vaak met beamers ook afgespeeld worden in de bioscoop met 48 beelden beelden per seconden. Dat geeft, zeker in 3D scherpere en lichtsterkere beelden.
Hi-8	Verbeterde versie van het Video-8 opnamesysteem in camcorders. Zie ook 'S-VHS' en 'Hosiden'

Hollywood	De plaats in Californië, Verenigde Staten, waar zich van oudsher het grootste deel van de Amerikaanse filmindustrie heeft geconcentreerd.
Holster perspectief	De camera bevindt zich op heuphoogte.
Hosiden (connector)	4 polige mini DIN, Super-VHS of Hi-8 connector
HQV	H ollywood Q uality V ideo is een norm voor de hoogste kwaliteit voor video op Blu-ray schijven.

I

IEEE	I nstitute of E lectrical and E lectronics E ngineers, is het instituut dat normen vastlegt op het gebied van elektrische en elektronische apparatuur en data-doorvoer.
IEEE-1394	Zie: DV in - uit
i-Link	Zie: DV in - uit
Insert	Het tussenvoegen van een video-opname in een bestaande montage. Meestal blijft het oorspronkelijke geluid doorlopen. Dit kan ook met geluid. (Zie audio-dub.)
ISO	ISO-waarden zijn de waarden die de lichtgevoeligheid van de sensor in je camera bepalen. De term ISO heeft niets met camera's te maken. Het is een afkorting van het bedrijf dat de waarden heeft gestandaardiseerd: International Organization for Standardization. ISO waarden worden uitgedrukt in getallen die uiteenlopen van 100 (in sommige gevallen 50) tot 6400 of 25.600. Sommige camera's kennen zelfs een maximale ISO waarde van 819.000.
Interlacing	Het televisiebeeld wordt opgebouwd uit horizontale lijnen. Eerst worden alle oneven lijnen geschreven, en daarna alle even lijnen. Er worden op deze manier per seconden 50 halve beelden ofwel 25 hele beelden geschreven.
Insert	Losse close-up van een voorwerp waar de nadruk op gelegd moet worden.
Intriges	Verwikkelingen, kruiperij, konkelarij om een doel te bereiken.
I/O	Afkorting van I nput/ O utput (ingang/uitgang)

J

Jip	Een dolly met een speciale hef-arm voor extra camerabewegingen.
Jpeg	Joint Photographers Expert Group is een compressiesysteem voor plaatjes (foto's) Zie: MPEG en M-JPEG

K

Kaderfunctie (Canon)	Zie, Progressive Scan
kb	Kilobyte. 1 bit is de kleinste digitale eenheid. 1 of 0. 8 bits = 1 byte. 1000 bytes = 1 Kilobyte (zie ook Mb en Gb)
Kelvin	Voor warmte is Kelvin een eenheid van temperatuur in graden. Net als graden Celsius. Voor kleurtemperatuur is Kelvin de eenheid zonder de aanduiding 'graden'. Bijvoorbeeld: de kleurtemperatuur van daglicht is 5600 K(elvin)
Keyframe	Een enkel frame (videobeeld) dat een compleet beeld bevat. Bij MPEG-compressie wordt in de volgende frames alleen de verandering in beeld opgeslagen. Het wordt ook het 'i-frame' genoemd. (Zie ook GoP)
Key-light	Hoofd-licht.
Keystone	Wanneer een (video)projector schuin omhoog projecteert, ontstaat een trapeziumvormig beeld. In veel videoprojectoren kan deze 'keystone' elektronisch gecorrigeerd worden.
Kinoflo	Filmlamp die bestaat uit een aantal TL buizen, waarmee het kleurenspectrum van daglicht wordt nagebootst.
Kleurenfilter	Gekleurde folie die voor de spot (spot is een lamp) geschoven wordt waardoor deze een andere kleur licht krijgt.
Kleurtemperatuur	Licht heeft een 'kleurtemperatuur' die aangegeven wordt in Kelvin (K). Kunstlicht heeft een kleurtemperatuur tussen 2000 en 3000 K. Daglicht heeft kleurtemperatuur tussen 5000 en 6000 K. Hoe hoger de kleurtemperatuur, hoe 'blauwer' het licht. Daarom zit er in camcorders een witbalans regeling. Zie Kelvin.

L

Lanc	Een systeem van Sony voor het onderling aansturen van videoapparatuur met behulp van een 2,5 mm
-------------	---

	stereo jackplug.
Las	Overgang tussen twee shots.
Lavalier microfoon	Dasspeld- of revers-microfoon
LCD scherm	Liquid Crystal Diode scherm. Deze techniek werkt met vloeibare kristallen tussen twee glazen plaatjes. Voorbeeld: De kleine uitklapbare kleurenschermpjes die aan moderne camcorders zitten. Het op te nemen beeld kan erin bekeken worden, maar het opgenomen beeld kan er ook op afgespeeld worden. Ze worden ook gebruikt in videoprojectoren. Grotere schermen worden gebruikt in 'schootcomputers' en 'platte' TV's. TFT-schermen zijn een bepaald type LCD-schermen. Zie ook DLP en DMM.
LCoS	Liquid Crystal on Silicon. Een techniek om een LCD te maken op een silicon-wafer. Zie LCD en TFT. De techniek wordt toegepast in beamers. Zie ook DLP en DMM.
Letterbox	Wanneer een uitzending in 'breedbeeld' bekeken wordt op een gewone (4 : 3) TV, dan zien we boven en onder in beeld zwarte balken. Dit heet letterbox. Zie ook Pillarbox
Lighting cameraman/vrouw	Een cameraman/vrouw die niet alleen de camera weet te bedienen maar die ook nog eens zoveel van het uitlichten van een set weet dat hij/zij een belichter kan vertellen waar de lampen moeten komen, hij 'maakt' het licht op de set.
Lift	Verticale camerabeweging, waarbij de camera zelf mee omhoog/omlaag gaat.
Lineair Editing	De manier van videomontage met twee of meer recorders. Je kunt dan alleen z.g. kop - staart montage toepassen. Zie ook NLE.
Lithiumion accu	De meest gebruikte accu's voor videocamcorders. De accu's hebben als voordeel dat ze veel energie kunnen opslaan en geen last hebben van 'geheugeneffect'.
Live-action	Liveaction is een term uit de film- en televisiewereld waarmee wordt aangegeven dat bij de vervaardiging van een creatief werk gebruik is gemaakt van menselijke acteurs. Daar dit bij de meeste films het geval is, wordt de term doorgaans alleen gebruikt voor werken waarvan men niet direct verwacht dat er menselijke acteurs aan te pas komen, zoals de films van Pixar (een bedrijf dat bekendheid verwierf met animatiefilms), in videospellen of bij

	verfilmingen van strips en/of animatieseries.
Live-geluid	De audio, die met een camera is opgenomen en in de montage wordt gebruikt.
Locatie	Plek voor opname buiten de studio.
Locatiescout	Iemand die op zoek gaat naar goede plaatsen om te filmen.
Logline	Intrigerende samenvatting van een filmverhaal van enkele regels, waarin genre, arena, hoofdpersonages, thematiek en plot kortweg geformuleerd worden.
Losless compressie	Compressie zonder verlies van pixels bij de opslag.

M

Macrovision	Is een signaal dat op koop - videobanden en DVD's gezet wordt om kopiëren tegen te gaan.
Making off	Een speciaal gemaakte film over het maken van een (speel)film. Meestal met interviews van spelers en makers van de film.
Manual	Handmatig. Iets met de hand bedienen in plaats van automatisch.
Mark-in / Mark-out	In videomontage-programma's: Het startpunt van een shot dat gemonteerd moet worden. Mark-out is het eindpunt van dat shot.
Master	De kant en klare montage van een film. Nog in de PC, teruggespeeld op tape of gebrand op een DVD of BD.
Mb	Megabyte. 1 bit is de kleinste digitale eenheid. 1 of 0. 8 bits = 1 byte. 1000.000 bytes = 1 Megabyte. (Zie ook kb en Gb)
MCP	Media Center PC is een computer, die gebruikt kan worden voor TV, radio, video, audio, internet en telefonie. En natuurlijk gewoon als PC. Deze combinatie noemt met ook: Convergence.
Memory Stick	Klein opslagmedium voor digitale signalen van Sony. (Zie Multimedia Card)
Microfoon	Een microfoon is een elektromechanisch instrument dat geluid omzet in een elektrisch signaal. Dit kan vervolgens worden versterkt voor weergave tijdens optredens of voor radio-uitzendingen of om geluidsopnames te maken. De 5 basistypen microfoons qua richtinggevoeligheid: Rondom gevoelig (omni directional) Cardioide (cardioid)

	<p>Super cardioide (super cardioid) Hyper cardioide (hyper cardioid) Bidirectioneel, achtvormig (bidirectional, figuur van een 8)</p>
<p>Microfoon (Dynamisch)</p>	<p>Bij deze microfoons bestaat de kern uit een sterke magneet, waaromheen een spoel is opgehangen. De spoel zit vast aan het membraan, een héél dun vlies van kunststof, dat als een "trommelvlies" werkt. Het binnenkomende geluid brengt het membraan in trilling, daardoor gaat de spoel in hetzelfde tempo bewegen in het magneetveld. Daardoor wordt er een spanning geïnduceerd (in de grootte-orde van duizendste of zelfs miljoenste Volts). Dit is het "moving coil" principe. Door de massa van het membraan plus spoel is het met dit soort microfoons niet goed mogelijk om frequenties boven 15KHz weer te geven. Grote geluidsdrukken (tot zo'n 150dB!) zijn voor een goede dynamische microfoon meestal geen probleem. Die spanning gaat vervolgens via je microfoonsnoer naar mengpaneel/versterker/opname-apparaat.</p>
<p>Microfoon (Ribbon)</p>	<p>Het werkingsprincipe is hetzelfde als bij de dynamische microfoon. In plaats van membraan en spoel vangt een zeer dun metalen bandje de trillingen op. Dat bandje fungeert dus in feite als een spoel met één wikkeling. Een bandmicrofoon kan zeer lage frequenties, tot 30Hz, registreren. Erg kwetsbaar en zéér gevoelig voor windstoten/blazen. Wordt weinig meer gebruikt.</p>
<p>Microfoon (Condensator)</p>	<p>Deze bestaan uit een flexibel membraan en een metalen plaat (backplate). Op beide staat een elektrische spanning. Door de kleine onderlinge afstand (ongeveer 1/100mm!) vormen ze een condensator. Als het flexibele membraan gaat bewegen, ontstaat een spanningsfluctuatie, die door een ingebouwd versterkertje wordt versterkt vóóordat het via de kabel wordt doorgegeven. Geluidstrillingen brengen fluctuaties in de frequentie teweeg. Deze worden dan vervolgens gedetecteerd en versterkt. Een condensatormicrofoon heeft dus altijd een voedingsspanning nodig heeft voor het onder spanning houden van het membraan én voor de ingebouwde versterker. Die voeding kan bestaan uit een ingebouwde batterij of gebeurt via de aansluitkabel. De spanning komt dan vanuit het mengpaneel. Dit wordt "fantomvoeding" of "zwevende voeding" genoemd.</p>

Microfoon (Piëzo)	De kern bestaat uit een speciaal materiaal, dat onder invloed van druk een spanning produceert: het piëzo-elektrisch effect. Piëzo microfoons worden vooral gebruikt in akoestische gitaren. De piëzo-elementjes zitten dan op de brug, onder de snaren geklemd.
Microfoon (PZM)	Een Pressure Zone Microfoon, of boundary-microfoon, bestaat uit een plaat met op het grensvlak ervan een microfoontje, vaak een elektret. Hoe groter het oppervlak, hoe beter de bas-weergave. Geschikt voor het opnemen in de studio van akoestische instrumenten en voor het opnemen van de ruimte-akoestiek, evt. op een afstand van de geluidsbron.
MicroMV	Eind 2001 door Sony geïntroduceerd videosysteem met zeer kleine videocassette, waardoor nog kleinere camcorders te bouwen zijn. De camcorders werken met Mpeg-2 compressie. Niet met DV. Ze worden niet meer verkocht.
Midquel	Een midquel (soms ook interquel genoemd) is een werk waarvan het verhaal zich chronologisch afspeelt tijdens het verhaal uit een eerder verschenen werk, of in een tijdsperiode tussen twee eerdere werken die op elkaar aansluiten.
Mini treatment	Samenvatting van een filmverhaal in enkele pagina's, een ontwikkelingsfase tussen Synopsis en Treatment in.
Mise en scène	Het in scène zetten. Het zichtbare van de regie. Alles wat zich voor de camera bevindt. Planning/decors/kostuums/rekwisieten/dialogen/acteurs, enz.
M-Jpeg	Motion - JPEG is een compressie systeem dat wordt gebruikt in DV-camcorders en bij videomontage in computers. Elk beeld wordt afzonderlijk gecomprimeerd. Zie: MPEG en JPEG
Montage	Montage in de filmtechniek is de ordening van beeld en geluid in een film/video.
Motion capture	Engels voor "beweging vastleggen" is de techniek die men gebruikt om bewegingen van mensen te kopiëren naar realistische animaties.
Mozaïekfilm	Ook: 'ensemblefilm'. Film met meerdere verhaallijnen, die door en langs elkaar heen verteld worden.
Mpeg (MPG)	Motion Picture Expert Group is een systeem van beeld- en geluidcompressie. Mpeg-1 wordt gebruikt voor (o.a.) VideoCD. Mpeg-2 wordt gebruikt voor (o.a.) DVD en voor HDV. Variaties van MPEG-4 worden gebruikt voor HDTV en AVCHD. Zie MPEG, AVCHD, JPEG

	en M-JPEG.
MTS of M2TS	De extensie voor de videosignalen in de container AVCHD.
Multimedia Card	Dit zijn geheugenkaartjes of sticks waar plaatjes of films op kunnen worden opgeslagen. Deze cards zitten meestal in video-camcorders en digitale fotocamera's. De signalen op die cards kunnen 'uitgelezen' worden in een computer en dan bewerkt of uitgeprint. Bekende 'kaarten' zijn: Compact Flash, Smart Media, Memory Stick, Secure Digital.
Multiplexen	Multiplexen is het samenvoegen van beeld en geluidsignalen op bijvoorbeeld een DVD. Ook wel genoemd: Muxen. Het weer scheiden van audio en video heet demuxen.
Muxen	Zie 'Multiplexen'
MVC	Multi Video EnCoding . Een compressie techniek die is ontwikkeld voor 3D videofilms.

N

Nasynchronisatie	Als je een film in een vreemde taal wilt vertonen, heb je twee opties: de oorspronkelijke dialogen handhaven en de vertaling weergeven in ondertitels, of de film opnieuw laten inspreken door acteurs, oftewel nasynchroniseren.
Netflix	Netflix is een Amerikaans bedrijf dat abonnementen aanbiedt voor video streaming on demand via het internet, met de mogelijkheid om te pauzeren en vooruit- en terug te spoelen. Het aanbod bestaat uit films, tv-series en documentaires zonder reclameblokken.
ND filter	Neutral Density (Neutraal Grijs) filters zijn vaak te vinden in camcorders. Dit filter wordt met een knopje ingeschakeld als er te veel licht binnenkomt in de camcorder.
Nicam	Near Instantaneous Companded Audio Multiplex . Een bepaald type audiofilter die een betere scheiding voor stereogeluid geeft.
NLE	Non Linear Editing . De manier van videofilm-monteren in een computer. Het tussenvoegen van shots is daarbij mogelijk. Net als bij de montage van film. Bij offline bewerken wordt de originele inhoud niet gewijzigd tijdens het bewerken. Zie ook Lineair Editing.

NHK	Nippon Hos Kyokai is de nationale radio- en televisiemaatschappij van Japan.
NTSC	National Television System Committee (Ook wel genoemd: Never The Same Color) is het kleursysteem voor televisie van USA, Canada en Japan.

O

Objectief	Een objectief is het onderdeel van een camera, dat dient om een object op de film of de beeldsensor af te beelden.
OEM	Original Equipment Manufacturer. Originele Merk Apparatuur.
Off camera Off screen	Is hetzelfde als Off Screen, het personage is buiten beeld van de camera en kan eventueel wel gehoord worden.
OIS	Optical Image Stabilization. Een 'Optische Beeld Stabilisator' zit in veel camcorders om het opgenomen beeld stabiel te houden. In goedkopere camcorders wordt gebruik gemaakt van een elektronisch systeem.
Oled	Organic Light Emitting Diode zijn een speciaal soort Leds. Kleine beeldschermen zoals in camcorders zijn meestal LCD schermen. Er zijn ook schermen waarbij de pixels bestaan uit oleds. Er is dan geen achtergrondlicht nodig zoals bij LCD omdat oleds zelf licht geven. Deze schermen verbruiken minder energie en zijn ook goed afleesbaar met opvallend licht.
Omnidirectional	Rondom gevoeligheid van een microfoon.
One-shot-movie	Film in één take (zonder stops) opgenomen.
Opnameleider	Iemand die ervoor zorgt dat de shots op juiste tijd en de juiste locatie opgenomen worden.
OSD	On Screen Display. Informatie via het televisiescherm.
OTR	One Touch Record. Eén knop voor het starten van een opname met een video- of DVD-recorder.
Over de as	Links wordt rechts/rechts wordt links. Bijvoorbeeld bij een voetbalwedstrijd met camera's aan twee kanten.
Over - onder (3D)	Wijze van optekenen van een 3D beeld op video. De twee beelden worden boven elkaar opgetekend op

	het 16:9 veld. De twee beelden worden daarbij in de hoogte in elkaar gedrukt. Zie ook 'Site by site' en 'Anaglyph'.
Over shoulder	Een shot waarbij iemand in beeld wordt gebracht, vanuit de schouder van een ander. Deze methode van filmen wordt vaak gebruikt bij interviews.
Overvloeier	Vloeiende overgang tussen twee shots.

P

P.A.	Het P.A.-systeem is de hele installatie, buiten de apparatuur van een band zelf, die nodig is om de band in de zaal of open lucht te versterken. Vanaf de microfoons tot en met de boxen in de zaal of op het veld. De afkorting P.A. komt overigens van "Public Adress", dat wil zeggen het deel van de geluidsinstallatie, dat op het publiek gericht staat. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld het monitorsysteem. Omdat in het spraakgebruik tóch vaak met "PA" het hele systeem inclusief de monitoring wordt bedoeld, is er een term "FOH" (Front Of House) in zwang geraakt die dan weer het deel van de installatie aanduidt dat op het publiek gericht is. Als je een videofilm maakt en er is een P.A. installatie, die het geluid regelt, kun je vragen of je je camera of een opname-apparaat kan of mag aansluiten, zodat je optimale audio hebt.
Pal	Phase Alternation Line (Ook wel genoemd: Picture Always Lovely) is het kleursysteem voor televisie in Europa (m.u.v. Frankrijk en Rusland), Zuid-Amerika en nog een paar landen. (Zie: NTSC en Secam).
Pan/panorama	Horizontale beweging met de camera.
Panbar	Dat is de stang met handgreep aan de statiefkop waarmee je de camera horizontaal en verticaal kunt bewegen.
Par	Simpele lichtspot.
Perspectief	Camerastandpunten neutraal (ooghoogte), laag (kikvorspectief), hoog (vogelperspectief) en point-of-view (vanuit een persoon bekeken).
PCM	Puls Code Modulatie is een digitaal signaal voor geluid, dat o.a. gebruikt wordt in DV-camcorders.
Phantomvoeding	Een condensator microfoon wordt vaak van de noodzakelijke voeding voorzien door vanuit het mengpaneel of vanuit de voorversterkermodule de

	spanning via de microfoonkabel zélf te sturen. Meestal is dat een spanning van 48V. Phantoomvoeding is een manier om met dezelfde bedrading zowel een te versturen signaal (wisselspanning) als voedingsspanning te leveren. Phantoomvoeding is mogelijk doordat gelijkstroom en wisselstroom elkaar niet storen.
Pillarbox	Wanneer een in 4 : 3 formaat uitgezonden programma bekeken wordt op een breedbeeld TV dan zien we links en rechts naast het beeld een verticale zwarte balk. Dit heet Pillarbox. Zie ook Letterbox.
Pilot	Eerste aflevering van een televisieserie, vaak langer (en duurder) om indruk te maken.
PIP	P icture I n P icture. Beeld in beeld. In sommige TV's is het mogelijk om te kijken naar een kanaal en een tweede kanaal in een apart kader af te spelen. Veel montage-software voor PC geeft ook die mogelijkheid.
Pitchen	Een pitch is eigenlijk niet meer dan een verkooppraatje. Het kort en bondig, enthousiast makend naar voren brengen wat de kern, het belang en potentiële succes van een filmproject kunnen zijn. Is wat menige schrijver bij een producent of producent bij een distributeur probeert te doen.
Pits & Lands	Het patroon van 'putjes' in een CD of DVD.
Pixel	De beeldsensor in een videocamera is opgebouwd uit een groot aantal beeldelementen (pixels), horizontaal en verticaal. Tezamen vormen ze het beeld dat we zien. Hoe meer pixels, hoe gedetailleerder het beeld.
Pixel Plus	Een systeem in Philips breedbeeld-TV's om een scherper beeld te krijgen. Het aantal pixels wordt horizontaal verdubbeld en er zijn 33% meer beeldlijnen zonder de beeldfrequentie (100 Hz) te verlagen. Sony heeft een soortgelijk systeem. (Zie DRC-MF)
Plaatje piep	Plakpiepschuim waarop het licht kan reflecteren. Door lighting Cameraman/vrouw veel gebruikt om lichteffecten, sfeer te creëren.
Plopkapje	Een schuimhoesje over een microfoon tegen spuw en wind.
Plot	Het plan, de structuur van een verhaal, met alle verwickelingen en causale verbanden binnen dat

	verhaal. De verhaallijn, de verhaalstructuur, de intriges, enz.
Plot point Plotwending	Meestal verrassende of dramatische gebeurtenis in het verhaal dat dit verhaal een zekere wending geeft. De plotwendingen tezamen maken de plot van de film, het zijn meer of minder effecten om het verhaal spannend te houden.
Point-of-view POV	De positie van waaruit gekeken wordt. Je ziet wat de persoon ziet of hoe de persoon het ziet.
Postproductie	Al het werk dan na de opnames plaatsvindt. Bijvoorbeeld: de montage.
Prégénérique	Scène of sequentie waarin (meestal) nog voor de openingstitels iets vertoond wordt wat zich in het verleden heeft afgespeeld dat essentieel is voor het begrijpen van het verhaal na de titels: wat hieraan voorafging... Of soms wordt voor de titels al (een deel van) het einde vertoond: hoe het zo gekomen is... (zien we in de film).
Première	Een première is de eerste publieke uitvoering van een toneel- of muziekstuk of de eerste vertoning van een film.
Premisse	Een premisse is de eerste fase in de ontwikkeling van een scenario voor een fictiefilm. Elk verhaal begint met een origineel idee, en door dat idee bondig en helder te formuleren alvorens het eigenlijke schrijfproces begint, vergroot dit de kans op een goed scenario. Het is dus de kleinst mogelijke formulering waarin je de ontwikkeling van je film, van begin, tot midden, tot einde, kunt samenvatten.
Preproductie	Al het werk dat voor de opnames plaatsvindt. Bijvoorbeeld: het maken van een script en de casting.
Prequel	Aan het Engels ontleende term die vrij vertaald kan worden als 'voorgaande geschiedenis'. De term wordt gebruikt voor een werk waarvan de actie zich afspeelt vóór die van een eerder uitgebracht werk. Als bijvoorbeeld twee films die over hetzelfde verhalen na elkaar uitkomen en de laatste film beschrijft de gebeurtenissen van vóór de eerste, dan spreekt men over een prequel. Het tegenovergestelde is een sequel: een "vervolg".
Primaire kleuren	Primaire kleuren bij Drukkleuren Subtractief: Cyaan, Magenta, Geel

	Primaire kleuren bij licht (film, beeldscherm) Additief: Rood, Groen, Blauw
Producent	Persoon die alles organiseert om te kunnen filmen.
Productie	Alles wat te maken heeft met het produceren van een film.
Product placing	Het onderbrengen van producten op de set met de bedoeling slukreclame te genereren.
Production value	De toegevoegde waarde die een bepaalde manier van opnemen, aankleding, luxe rekwisieten of locatiekeuze geeft aan een film of tv-serie om het publiek te behagen.
Progressive Scan	Het volledige videobeeld wordt in één keer opgetekend op de band. Normaal wordt van elk videobeeld eerst alle oneven en daarna alle even lijnen opgetekend. (Zie interlacing)
Promotiefilm	Een film of video-productie ter promotie van een bedrijf, instelling of product.
Props	Rekwisieten.
Protagonist	In de klassieke rolverdeling in drama vind je de protagonist (held) tegenover de antagonist (boef). De held als hoofdpersonage hoort dan te winnen van de boef.

Q

Q	Er zijn (nog) geen woorden of begrippen met deze letter beschikbaar.
----------	--

R

RAM	Random Acces Memory. Ram geheugen in de PC of op een DVD-schijf is een soort geheugen met willekeurige toegankelijkheid.
Rawling	Engelse benaming voor (beschrijfbare optische) schijf. Dat kan een CD zijn of een DVD of een BD.
Recap	Fragment van een scène uit een vorige aflevering van een tv-serie, die aan het begin van de nieuwe aflevering wordt vertoond zodat de kijker het vervolg van het verhaal beter kan begrijpen.
Redux	Redux is een bijvoeglijk naamwoord uit het Latijn dat "terugbrengend" of "terugkomend" betekent. De term wordt in de filmindustrie gebruikt om een

	nieuwe versie van een bestaande film aan te duiden. Bijvoorbeeld een opnieuw gemonteerde film met een langere speelduur dan het origineel.
Reel	Een filmspoel of een bandnummer.
Regisseur	Een regisseur is de filmleider. Hij geeft aan wie wat moet doen en wat moet gebeuren. Hij overlegt met de hele crew om uit te leggen hoe men zal filmen.
Rekwisiet	Een rekwisiet is een voorwerp dat acteurs in een toneelspel, film of televisieproductie nodig hebben. Het maakt deel uit van de mise-en-scène van het theaterstuk of de audio-visuele productie.
Remake	Een nieuwe versie van een al eerder gemaakte film. De term remake wordt vooral gebruikt voor films (of televisieseries) die een oudere film als basis hebben en hetzelfde verhaal aanhouden.
Remaster	Remaster (ook digitale remastering en digitaal geremastered) verwijst naar het verbeteren van de kwaliteit van het geluid of van het beeld, of beide, van eerder gemaakte opnamen, hetzij audiofonisch, filmisch of videografisch.
Renderen	Letterlijk: weergeven, vertalen. Bijvoorbeeld: Wanneer de computer een stuk gemonteerde videofilm niet direct kan afspelen, dan moet dat deel eerst uitgerekend (vertaald) worden.
Reshoot	Nadat een opname is fout gegaan een stukje opnieuw opnemen.
Resolutie	Het aantal pixels per strekkende inch of cm. (300 dpi, 72 dpi)
RGB	R ood, G roen, B lauw zijn de basiskleuren waaruit het videobeeld is opgebouwd. Soms worden dat de 'primaire' kleuren genoemd, maar dat is onjuist.
Roadmovie	Film waarin de hoofdpersoon 'on the road' is, dus aan het reizen.
Rondloper	Film waarin geen begin en eind zit omdat deze identiek zijn.
Rondzingen	Fluitend geluid dat ontstaat als een microfoon te dicht bij een luidspreker staat.
Ruis	Ruis in beeld ontstaat bij onderbelichting. Het zijn onjuist gekleurde pixels die vooral in donkere delen van het beeld zichtbaar worden.
Runner	Een runner is iemand die de klusjes doet zoals:

	acteurs en figuranten ophalen en wegbrengen, boodschappen doen, meehelpen met sjouwen, set-dressing, en dergelijk meer.
Running gadget	Een element in het filmverhaal (voorwerp, gebeurtenis) dat steeds terugkomt en daarmee het verhaal dynamiek geeft.
Running gag	Een grap in een comedyverhaal die steeds terugkomt met als effect dat hij steeds grappiger wordt.
Rijder	Camera rijdt in zijn geheel voor-, achter- of zijwaarts.

S

SACD	De super audio compact disc (sacd) is een optische alleen-lezen-schijf voor de digitale opslag van geluid ontwikkeld door Philips en Sony en moest de opvolger worden van de compact disc, maar is nooit zo succesvol geworden.
Saturatie	Verzadiging. Bijvoorbeeld van kleur in video-opnames.
Scatch disk	Aparte harde schijf in de PC voor de opslag van videobeelden. Het ontlast de harde schijf (meestal C:) waar de programma's op staan.
Scart bus	Gestandaardiseerde stekkerbus in televisies, waarmee andere apparaten, zoals een DVD recorder, verbonden kunnen worden via een scartkabel.
Scherptediepte	Ook wel dieptescherpte genoemd.
Scenario	Een scenario of script kan gezien worden als de blauwdruk van een film. Het beschrijft alles wat er te 'zien' en te 'horen' is in de film tot in het kleinste detail.
Scène	De actie op één locatie en in een continue tijd. Het is vaak een combinatie van verschillende shots. Eén of meer gegroepeerde scènes vormen de film.
Scènelijst	Lijst met korte kernachtige beschrijvingen van scènes _ nog zonder dialoog _ in de volgorde waarin het verhaal verteld gaat worden. De scènelijst vormt een tussenfase in het schrijfproces tussen Treatment en Scenario.
Screentest	Een screentest is een auditie voor een beeldopname.
Screentime	De lengte van een film of scène.
Script	Geschreven tekst. De dialogen en beschrijvingen van

	of voor een film.
Script continuïteit	Bijhouden van de opnameadministratie en voorkomen van continuïteitsfouten
SD	Afkorting van Standard Defenition. Standard-definition television of standaard-definitietelevisie (sdtv), ook bekend als SD, is een verzamelbegrip voor televisie- en videostandaarden waarvan de resolutie lager is dan bij high-definition television (hdtv).
SDHC	Secure Digital High Capacity. Een geheugenkaart met hoge opslagsnelheid, die gebruikt wordt in camcorders voor de opslag van videobeelden. Ze zijn te koop vanaf 4 Gb.
Secam	Séquentiël Couleur à Mémoire (Ook wel genoemd: Suprême Effort Contre l'Americain) is het kleursysteem voor televisie in Frankrijk en Rusland. (Zie: NTSC en PAL).
Secure Digital card	Zie Memory Card.
SED scherm	Surface-conduction Electron-emitter Display. Dit is een soort beeldbuis voor TV's, maar dan zo dik als een LCD-scherm. Voordeel: geen veegeffecten als bij LCD en een bijzonder helder en contrastrijk beeld. Het was een ontwikkeling van onder andere Canon.
Set	De plaats waar gefilmd wordt.
Set-noise	Het omgevingsgeluid op de setlocatie.
Sequel	Vervolg van een andere film.
Sequens	Serie opnames die behoren bij dezelfde scène in een film. In het Nederlands ook wel 'blok' genoemd.
Sequentie	Bij elkaar horende scènes.
Shot	Eén doorlopend stukje film/video dat ontstaat als éénmaal de camcorder-startknop wordt ingedrukt. In computertermen: 'clip'.
Shotlist	Lijst met daarop wat de cameraman moet doen bij het filmen.
Shutterspeed	Zie Sluiter tijd
Single track editing	Monteren van video met een computer, waarbij slechts één spoor van de tijdlijn wordt gebruikt voor video (beeld).
Sitcom	Afkorting van situation comedy. Tv-comedy die zich

	afspeelt op een minimum aan locaties.
Site by site (3D)	Wijze van optekenen van een 3D beeld op video. De twee beelden worden naast elkaar opgetekend op het 16:9 veld. De twee beelden worden daarbij in de breedte in elkaar gedrukt. Zie ook 'over-onder' en 'Anaglyph'.
Slapstick	Komische film met veel gooi- en smijtwerk.
Slate	Een opgenomen Shot.
Sluiter tijd	De tijd die nodig is om één videobeeldje te belichten is standaard 1/50 seconden. Camcorders kunnen meestal ook met snellere sluitertijden werken. Soms wel tot 1/10.000 seconden. Hoe sneller de sluitertijd, hoe meer het diafragma open moet gaan staan.
Slow motion	Een filmisch effect waarbij de indruk gewekt wordt dat de beelden vertraagd zijn (hoewel ze in feite versneld worden opgenomen, maar normaal vertoond, wat bedoeld effect geeft).
Smart Media card	Zie Memory Card.
Smear	"Smear" ontstaat bij scherp invallend licht in de cameralens. Op de film zie je dan verticale strepen in beeld.
Sneakpreview	Engels voor sluipvoorblik: de vertoning van een film nog voordat deze officieel in première is gegaan en zonder dat de bezoekers vooraf weten welke film gedraaid wordt.
Software	Engelse term voor computerprogramma's, die ook in het Nederlands gebruikelijk is. Software is alles wat op de computer wordt geïnstalleerd en vervolgens op het beeldscherm wordt getoond en gebruikt.
Souffleur	Iemand die de spelers de tekst voorzegt als zij het niet meer weten.
Spanningsboog	De spanningsboog van een filmverhaal wordt bepaald door de steeds voelbare vragen: hoe gaat het verder, hoe loopt het af.
Speciale effecten SFC SPFX	Speciale effecten, vaak afgekort tot SFX of SPFX, zijn optische, mechanische of digitale technieken die worden ingezet om effecten te realiseren die niet langs de normale weg kunnen worden bereikt. Speciale effecten worden ook gebruikt als het te duur of gevaarlijk zou zijn om ze in het echt te creëren.
Spiegelreflexcamera	Een spiegelreflexcamera of kortweg een

	<p>spiegelreflex, is een fotocamera die voorzien is van een bijzonder zoekersysteem dat optimaal richten en instellen van de camera mogelijk maakt.</p> <p>In de stralengang tussen lens (objectief) en film (of sensor) is een spiegel aangebracht, onder een hoek van 45 graden, die het beeld op een horizontaal instelglas projecteert dat in de regel gematteerd is en meestal matglas wordt genoemd. Normaal kaatst de spiegel het licht naar boven.</p>
Spin-off	Een werk dat is afgeleid en ontstaan is uit een al bestaande serie of film.
Split screen	Wijze van monteren: we zien meerdere van elkaar geïsoleerde beelden tegelijk op het beeldscherm of doek. Je ziet, bijvoorbeeld, twee mensen met elkaar bellen, links de een, rechts de ander.
Spoiler	Een spoiler is informatie die een deel van de plot verklapt van bijvoorbeeld een boek of film, die voor de lezer of kijker verborgen had moeten blijven.
Sprechhund	Een Sprechhund is een personage waar een hoofdpersonage tegenaan kan praten zonder dat dit personage nog een substantiële rol in het verhaal krijgt. Soms moet je bepaalde informatie kwijt via dialoog en dan creëer je maar even snel een Sprechhund.
Springer	Wanneer een filmopname gestopt wordt en korte tijd later vanaf dezelfde plaats een nieuwe opname gemaakt wordt, ontstaat een springer. Er is een stukje uit de tijd weg.
SSD	S olid S tate D isk (of Device). Dit is een vervanger voor de harddisk in computers. Er zitten geen bewegende delen in maar SDRAM- of FLASH-geheugenchips. SDRAM is de snelste, maar er zit een batterij in om de opgeslagen data vast te houden. In Flash geheugen is geen batterij nodig.
Steadicam	Een steadicam is een hulpmiddel voor een cameraman/vrouw om zijn/haar camera te stabiliseren.
Steady Shot	Beeldstabilisatie systeem in videocamera's. Het onderdrukt de handbewegingen als er gefilmd wordt. Er bestaat een optisch systeem waarbij beweegbare lensdelen zorgen voor de stabilisatie. En er bestaat een elektronisch systeem waarbij een kleiner deel van de beeldsensor gebruikt wordt voor het beeld en de rest om de beweging 'op te vangen'. Dit geeft een beeld van mindere kwaliteit.

Stock footage	Stock footage is een benaming voor beeldmateriaal uit een film of televisieserie dat doorgaans niet speciaal voor die film of serie is opgenomen, maar over is genomen van eerder verschenen media.
Stockshot	Een shot in een tv-serie dat steeds opnieuw gebruikt kan worden om een vaste locatie aan te duiden, zodat de kijker herkent waar de daaropvolgende scène zich gaat afspelen.
Stomme film	Een stomme, zwijgende of stille film is een film waarin alleen het beeldsignaal voorkomt.
Stop-motion	Stop-motion of stop-frameanimatie is een filmtechniek waarmee speciale effecten in films kunnen worden gecreëerd. Voor stop-motion is een camera nodig die in staat is om opnames frame per frame te maken. Eerst wordt het voorwerp dat op film moet bewegen in een bepaalde houding neergezet en met de camera wordt hiervan een frame geschoten. Vervolgens wordt de houding van de figuur een fractie veranderd en wordt er opnieuw één frame geschoten met dezelfde achtergrond. Dit wordt herhaaldelijk gedaan. Door vervolgens alle plaatjes achter elkaar (snel) af te spelen lijkt het alsof het voorwerp uit zichzelf beweegt.
Storyboard	Een reeks in de goede volgorde getekende plaatjes van scènes van een nog te maken film. Wordt ook gebruikt in computermontage programma's waarbij alle eerste beelden van de shots achter elkaar gezet kunnen worden.
Story of Story-line	De verhaallijn van een film.
Storylinen	Het ordenen van de scènes van verschillende verhaallijnen in een aflevering van een tv-serie.
Streaming video	Een techniek waarbij videofilms via internet bekeken kunnen worden, terwijl de film nog geladen wordt. Je hoeft de film dus niet eerst op de harde schijf te zetten.
Strekking	Richting, beloop, bedoeling van de film.
Subjectief	Persoonlijke opvatting, zienswijze.
Subtext	De niet uitgesproken tekst in een dialoog die het wezen van de scène aangeeft: de personages zeggen niet wat ze bedoelen, maar de kijker begrijpt wat ze hadden willen zeggen.
Suspence	Het gevoel van spanning dat gecreëerd wordt over

	de afloop van gebeurtenissen rond een of meer personages in een film of tv-programma met wie je hebt geïdentificeerd.
Suspence-scène	Camera mee laten bewegen met de hoofdpersoon om bijvoorbeeld de spanning op te bouwen.
Suspension of disbelief	‘Het uitstellen van het ongeloof’, oftewel: hoe voorkomt de regisseur dat de kijker afhaakt omdat hij het allemaal niet meer geloofwaardig vindt?
SVCD	S uper V ideo C ompact D isc. Een compressie formaat (MPEG-2) voor videofilm op een CD.
S-VHS	Super-VHS is een verbeterde versie van VHS. Bij S-VHS worden zwart/wit beeldsignalen en de kleursignalen door aparte kabels gestuurd. Dat verbetert de beeldkwaliteit. Het S-VHS-signaal is gelijk aan het Hi-8 signaal. Zie ook Hosiden.
Syllogisme	Logische redenering, waaruit men een conclusie trekt.
Synopsis	Korte samenvatting van een filmverhaal. Meestal niet langer dan één A4'tje.
Systeemcamera	Een systeemcamera is een digitale camera met verwisselbare lenzen zonder een (opklapbare) spiegel voor het zoekersysteem. Engelse termen voor dit type camera: Mirrorless, ILC (Interchangeable-Lens Compact), EVIL (Electronic Viewfinder Interchangeable Lens), MILC (Mirrorless Interchangeable-Lens Camera), CSC (Compact System Camera), MSC (Mirrorless System Camera) of DSLM (Digital Single Lens Mirrorless).

T

Tabletop	Tabletop is een filmtechniek waarbij trucageopnames worden gemaakt van miniatuur-opstellingen waarin bepaalde onderdelen bewegen.
Take	Eén opname zonder onderbreking. Meestal zijn er meer takes nodig om een goed shot te krijgen.
Tallylight	Rood lichtje op de camcorder dat brandt als er een opname gemaakt wordt.
Tarzan-schreeuw	Bekende schreeuw van Tarzan in de zogenaamde Tarzanfilms.
TBS	T ime B ase S tabiliser is een stukje elektronica in de DV-camcorder of videorecorder waarmee

	mechanische schommelingen in de bandsnelheid worden gecompenseerd.
Tearjerker	Een film die opzettelijk tranen probeert op te wekken bij de kijker (wat door sommigen verwerpelijk wordt gevonden).
Teaser	Dit is een vooraankondiging voor een nieuwe (speel)film die speciaal gemaakt is. Er bestaan nog geen originele opnames van de aangekondigde film. (Zie ook Trailer)
Technicolor	Technicolor is een serie technieken om films in kleur op te nemen en is een geregistreerd merk van Technicolor Motion Picture Corporation, onderdeel van Technicolor.
Tegenshot	Twee mensen zitten tegenover elkaar. Eerst film je de eerste en dan de andere.
Tekenfilm	Een tekenfilm is een animatiefilm waarvan de afzonderlijke beelden getekend zijn.
TFT scherm	Thin Film Transistor. Zie: LCD scherm
Thumbnail	Dit zijn de kleine plaatjes van het eerste beeld van een shot in bijvoorbeeld montageprogramma's voor video.
Tijdcode (timecode)	Elk beeld dat opgetekend wordt op de (DV) videoband krijgt een uniek nummer mee. Daarmee kan in montagesystemen beeldnauwkeurig worden gemonteerd.
Tilt	Verticale camerabeweging
Timeshift	Een systeem in harddisk-recorders waarmee een TV-programma al kan worden bekeken nog voordat het helemaal is opgenomen. Ook wel: timeslip of pauze life TV.
Top shot	Een shot recht van boven. Het geeft een unheimische sfeer, omdat het aangeeft dat het personage in de ruimte van boven bespied wordt zonder dat te weten.
Totaal shot	Shot van het subject met z'n omgeving. Wordt veel gebruikt als openingsshot van een scène, zodat we weten waar we zijn, ofwel als establishing shot.
Treatment	Korte versie van het scenario van een film.
Trailer	Vooraankondiging voor in de bioscoop of op TV van een (meestal) nieuwe film. Een trailer bestaat uit kort gemonteerde stukjes uit de originele film met daarbij een wervende tekst. (Zie ook Teaser)

Transition	Letterlijk 'overgang' tussen twee video shots. Bijvoorbeeld een overvloeier (Cross fade)
Type-casting	Bij typecasting wordt een acteur met een bepaald soort rollen of genres (zoals actiefilms) vereenzelvigd.
Two shot	Een shot waarbij twee personages in beeld zijn. Dat mag ook voorgrond-achtergrond zijn, en ze hoeven niet te communiceren. Het shot isoleert hen, indien er andere personages in de buurt zijn die we dus niet zien.

U

Uitlichten	Kundige belichtingsmethoden die gebruikt worden om de opnamen de door de regisseur gewenste dramatische effecten mee te geven.
Undergroundfilm	Letterlijk 'ondergrondse film'. Film die een uiting is van een zich nog in de marge ('de ondergrond') bewegende subcultuur.
USB (kabel)	Universal Serial Bus . Een aansluiting die altijd voorkomt op PC's en op camcorders die niet met bandjes als medium werken. Met deze kabel kunnen files van de camcorder overgespeeld worden naar de PC.
UV-filter	Een filter voor de lens van de camcorder die voorkomt dat Ultra Violet licht (blauwe waas) opgenomen wordt. Het filter wordt ook vaak als bescherming van de lens gebruikt.

V

VAIO	V ideo A udio I ntegrated O peration. De desktop en notebook computers van SONY hebben de typenaam VAIO.
VBR	V ariabele B itRate. Een DVD kan gebrand worden met een constante bitrate (CBR), zoals in DVD-branders of in Variabele BitRate (VBR), zoals op professioneel gemaakte DVD's vaak gebeurt.
VCD	V ideo C ompact D isc. Een compressie-formaat (MPEG-1) voor videofilm op een CD.
VCR	Afkorting van: V ideo C assette R ecorder.
Verfilming	Van een verfilming of filmadaptatie spreekt men indien een film is gebaseerd op een ander medium, zoals een boek, strip of toneelstuk.

Verhaallijn	Een verhaal in een film of tv-serie die 'een lijn' wordt genoemd ter onderscheiding van één of meer andere verhalen (lijnen) die gelijktijdig verteld worden.
Verhaalstructuur	De manier waarop de film in verhaalvorm is gegoten en opgebouwd. Er is sprake van samenhang, opbouw, gebeurtenissen, personen, waar, wanneer, waarom, enz.
VHS	V ideo H ome S ystem. Het door het merk JVC ontwikkelde consumenten-systeem voor videoband in een cassette. De concurrerende systemen, V2000 van Philips en Betamax van Sony, waren kwalitatief beter.
VHS-C	VHS-C is ook een analoog systeem en is gebaseerd op het gewone VHS-systeem dat gebruikt wordt in videorecorders. De 'C' staat voor compact. De cassette is veel kleiner dan een gewone VHS-cassette maar kan wel via een adapter in een gewone VHS-recorder afgespeeld worden. Er bestaat ook een Super-VHS-C-systeem wat een betere beeldkwaliteit heeft, maar die kan alleen in een S-VHS recorder afgespeeld worden.
Viewfinder	De elektronische zoeker op een camcorder. Bij professionele videocamera's is dat meestal een zwart/wit beeldbuisje van een paar centimeter doorsnede met een lens ervoor.
Videobewerkingsprogramma's	Met behulp van videobewerkingsprogramma's kunnen video's bewerkt worden. Eerst worden de videobestanden vanaf de videocamera/geheugenkaart gekopieerd naar de computer (dit kan door eventueel gebruikt te maken van een USB- of FireWire-kabel, een kaartlezer of een draadloze verbinding). Daarna kan met het programma de video bewerkt worden door scènes weg te laten of effecten en muziek toe te voegen. Als laatste stap is het mogelijk er een videobestand van te maken.
Videocamera	Een videocamera is een optisch en elektronisch apparaat dat bewegend beeld (= video) en geluid kan opnemen, al of niet met de mogelijkheid deze beelden in hetzelfde apparaat op te slaan. Het grote verschil met een filmcamera is dat de beelden worden opgevangen door een lichtgevoelige chip (een CMOS-sensor of een CCD-sensor) in plaats van door een lichtgevoelige film. De lichtgevoelige chip zet het licht dat via een lens (objectief) op zijn

	oppervlak valt, om naar elektrische signalen die door de videocamera worden geïnterpreteerd en vervolgens gecodeerd opgeslagen op een opslagmedium.
Video-CD	De standaard voor het vastleggen van video op een CD met MPEG-1 compressie.
Vignettering	Wanneer bijvoorbeeld een zonnekap of voorzetlens op de camera een stukje van het beeld aan de randen afschermt heet dat vignettering.
Visagie	Visagie is het opmaken van een acteur of actrice met speciale make-up zodat hij of zij geloofwaardig overkomt in een film.
Visagist	Persoon die de visagie verzorgt.
Visualisatie	Visualisatie is het vertalen van een gedachte naar een beeld, een uitdrukkingsvorm.
Voice-over	Verklarende tekst 'onder' films. De inspreker komt nooit in beeld. De Voice-over kan 'wild' ingesproken worden en later op de goede plaats in de film gezet worden.
Voto	Fotograferen met een videocamcorder. Zie ook: Fideo.
VPS - PDC	V ideo P rogram S ystem - P rogram D elivery C ontrol. Een door de televisiezender uitgezonden signaal dat een daarvoor ingestelde video- of DVD-recorder start en stopt.
Vrolijke noot	Een vrolijke noot is een kwinkslag of een komisch element te midden van serieuzer materiaal, vaak bedoeld om de spanning wat te verminderen.
VSS	V irtual S urround S ound. Een soort nep-3D bioscoopgeluid dat door amateurs gebruikt kan worden zonder dat het vereiste aantal sporen geluid beschikbaar is.
VST	V irtual S tudio T echnology is een industriestandaard voor audiofilters. Duurdere montageprogramma's voor de PC bezitten vaak deze standaard.

W

WAV	Afkorting van W AVEform. Een opslagformaat voor audiosignalen van Microsoft en IBM voor op PC's.
Werktitel	Een werktitel is de voorlopige naam van een product of van een project dat nog in ontwikkeling is.

WMA	Windows Media Audio formaat. Dit is de tegenhanger van Windows voor het MP3 formaat voor audiocompressie. WAV-bestanden zijn echter groot doordat er geen gebruik gemaakt wordt van compressie.
Wilhelm-scream	Oftewel Wilhelmschreeuw – een in 1951 opgenomen geluidseffect voor de film Distant Drums. Sindsdien is het in minstens 225 films en tv-series gebruikt, meestal wanneer er een personage wordt neergeschoten of van grote hoogte naar beneden valt. Een andere beroemde filmschreeuw is de Tarzan-schreeuw.
Windjammer	Harige windbescherming voor op een microfoon.
Witbalans	Een systeem in de camcorder dat ervoor zorgt dat wit licht de goede 'kleur' krijgt. Alle andere kleuren worden daardoor natuurgetrouw. Bij duurdere camcorders kan dat ook 'met de hand' worden ingesteld.
Witten	De witbalans instellen. Licht van de zon (buiten) heeft een andere kleur dan licht van een lamp (binnen). De camera moet zo worden ingesteld dat de kleur wil buiten en binnen hetzelfde is.
Witget	Zie DV-widget.

X

XLR plug	Driepolige plug voor het aansluiten van audiokabels op professionele apparatuur.
X-rated	Aanduiding voor een film met 'strong adult content', dus met seks, geweld of grove taal.

Y

Y/C signaal	Y -signaal is het luminantie-signaal dat in een TV het zwart/wit beeld geeft. Het C -signaal is het chrominantie-signaal waarin de kleur is ondergebracht. In een S-VHS en Hi-8 signaal zijn deze twee signalen gescheiden. Zie ook: Composiet signaal
You Tube	Website waar gebruikers filmpjes kunnen publiceren.

Z

Zebra	Een systeem in duurdere camcorders waarbij een zebra patroon in het zoekerbeeld ontstaat bij
--------------	--

	<p>overbelichting. Het zebrapatroon wordt niet op de band of schijf opgenomen.</p>
Zoeker	<p>Achter op de camcorder zit vaak een oculair (zoekerlens) waar je doorheen kunt kijken. Daarin is het beeld te zien zoals het op de geheugenchip (videoband of harde schijf) geschreven wordt. Er staat ook meestal allerlei informatie op, zoals de lengte die al gefilmd is en of de camcorder opneemt (Record) of in pauze staat.</p>
Zoom(lens)	<p>Het optische systeem in de camcorder waarmee het beeld naar je toe of van je af bewogen kan worden. Het eerste objectief werd in 1952 ontwikkeld door Frank Back van de Zoomar Corporation en in gebruik genomen door NBC voor sportprogramma's. Zie ook: Digitale zoom.</p>
Zoötroop	<p>De zoötroop is een van de eerste animatie-apparaten waarmee bewegende beelden kunnen worden bekeken. De zoötroop bestaat uit een rechtopstaande cilinder met verticale sleuven. Wanneer de cilinder wordt rondgedraaid kan men door de sleuven de afbeeldingen zien die aan de binnenzijde van de cilinderwand zijn geplaatst. Doordat de afbeeldingen steeds maar kort zijn te zien, lijkt het alsof ze in elkaar overvloeien, waardoor de illusie van bewegende beelden ontstaat.</p>